

UPPSALA
UNIVERSITET

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress
Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare
Anne-Sophie Fröjmark

Telefon
018-471 49 55

www.uu.se
anne-sophie.frojmark@uu.se

BESLUT

2025-03-04 Dnr UFV 2025/68

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
u.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande på slutrapport av regeringsuppdraget att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten (Rapport 2024:2)

Beslut

Härmed beslutas

att Uppsala universitet överlämnar bifogat yttrande som sitt svar.

Bakgrund

Uppsala universitet har beretts möjlighet att inkomma med yttrande på rapporten om en nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering, en slutrapportering av regeringsuppdraget att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten (Rapport 2024:2).

Bifogat yttrande har utarbetats efter inhämtande av synpunkter från de tre vetenskapsområdena och universitetsförvaltningen.

Beslut i detta ärende har i rektors frånvaro fattats av undertecknad prorektor i närvaro av universitetsdirektör Caroline Sjöberg, efter föredragning av enhetschef Anne-Sophie Fröjmark. Närvarande därutöver var akademiombudsman Per Abrahamsson och Uppsala studentkårs ordförande Elsa Ewert.

Coco Norén

Anne-Sophie Fröjmark

UPPSALA
UNIVERSITET

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

Anne-Sophie Fröjmark

Telefon

018-471 49 55

www.uu.se

anne-sophie.frojmark@uu.se

YTTRANDE

2025-03-04 Dnr UFV 2025/68

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

u.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande på slutrapport av regeringsuppdraget att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten (Rapport 2024:2)

Uppsala universitet (UU) har beretts möjlighet att inkomma med yttrande på rapporten om en nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering, en slutrapportering av regeringsuppdraget att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten (Rapport 2024:2).

Detta yttrande behandlar enbart frågan om en nationell stödfunktion. För synpunkter rörande andra bevekelsegrunder som bör inkluderas i begreppet ansvarsfull internationalisering eller utredningens avsaknad av utbildningsperspektivet samt vikten av att de nationella riktlinjer balanserar potentiella målkonflikter mellan lärosätenas akademiska frihet och autonomi samt säkerhetsmyndigheternas mål att skydda nationens säkerhet hänvisar vi till UU:s yttrande på delredovisning av regeringsuppdraget att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten (Rapport 2024:1).

Kommentarer på utredningens förslag

Inrätta en nationell stödfunktion

Tillstyrker, med reservationer, utredningens förslag.

UU anser att en nationell stödfunktion bör inrättas som stöd till lärosätena. Det bör dock tydligt framgå hur ansvarsfördelningen är mellan lärosäten, myndigheter och stödfunktionen. Det bör även klargöras att ansvarsfull internationalisering inklusive hantering av säkerhetsfrågor som rör utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten ingår i lärosätenas kärnuppdrag och dagliga verksamhet.

UU anser att utredningens förslag om den nationella stödfunktionens uppdrag är otydligt och att det behöver förtydligas att de viktigaste uppgifterna är att höja kunskapsnivån samt:

- bistå med stöd för lärosätenas avvägningar för bedömningar och beslut rörande ansvarsfull internationalisering

YTTRANDE

2025-03-04 Dnr UFV 2025/68

- bistå lärosätena med rådgivning i särskilt svåra enskilda ärenden rörande utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten kopplat till ansvarsfull internationalisering.

UU avstyrker utredningens tidigare förslag om uppföljning. Detta kommer leda till en ökad byråkrati utan att förmågan på lärosätena stärks.

Ge myndigheter i uppdrag att samordna

Avstyrker utredningens förslag.

UU motsätter sig förslaget att den nationella stödfunktionen upprättas vid en statlig forskningsfinansiär. Detta eftersom det är lärosätena som har erfarenhet av operativa frågor rörande säkerhetsbedömningar och som dagligen utför ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten.

UU förordar att den nationella stödfunktionen förläggs inom lärosätessesektorn. Genom detta säkerställs förståelsen för lärosätenas rådighet, autonomi, ansvar för verksamheternas alla delar samt att den ansvarsfulla internationaliseringen når ut och garanterar de uppställda säkerhetsbehoven.

UU föreslår, mer specifikt, att den nationella stödfunktionen placeras vid Förvarshögskolan med stöd från övriga lärosäten, forskningsfinansiärer och säkerhetsmyndigheterna i enlighet med den samverkansmodell som utredningen föreslår. Detta förslag uppnår en tydlighet i det sammanhållande ansvaret, men också det gemensamma ansvar som hela sektorn måste ta. Styrkan med att förlägga den nationella stödfunktionen vid Förvarshögskolan är det förtroende lärosätet har bland Sveriges lärosäten i förmåga att balansera säkerhetsperspektivet med en förståelse för kärnverksamhetens natur och förutsättningar. Förvarshögskolan har också ett förtroende inom säkerhetssektorn som även återspeglas i redan existerande rutiner, relationer och infrastruktur för säkerhetskyddsklassad information, säkerhetsklassad personal, samt kontinuerliga dialog med säkerhetsmyndigheterna.

Hantera frågor av säkerhetskaraktär

Tillstyrker utredningens förslag.

UU vill betona vikten av att det stöd som den nationella stödfunktionen ska leverera kvalitetssäkras. Det finns uppenbara risker med att hot och risker under- eller övervärderas, alternativt att enskilda intressen och agendor får genomslag i de råd som ges. Vidare finns en risk att de råd som ges blir allmänt hållna och därmed blir svåra att förhålla sig till och basera avvägningar på i praktiken.

Resursbehov och finansiering av stöd

Tillstyrker, med reservation, utredningens förslag.

UU anser att det bör förtydligas att lärosätenas och myndigheternas ansvar för frågor som rör ansvarsfull internationalisering även innebär att alla avsätter resurser för att ge förutsättningar för detta viktiga arbete.

UU anser att utredningens förslag om organisation är otydligt och har en oklar budget. Det är bekymmersamt att utredningen föreslår en komplex organisation i flera olika nivåer när det samtidigt är oklart vad de olika nivåerna ska göra, vilka som ska ingå och med vilken arbetsinsats samt hur de ska ersättas. Det är en betydande risk att den föreslagna organisationen kommer verka kostnadsdrivande och skapa en betydande administration. Detta utan att den ansvarsfulla internationaliseringen förbättras i den riktning som krävs på kort och lång sikt och på bekostnad av lärosätenas resurser för utbildning och forskning.

UU föreslår istället att det inrättas ett mindre kansli vid Försvärshögskolan, på två till tre personer, som håller samman arbetet med den nationella stödfunktionen. Kansliet bör ha en kontinuerlig kontakt med säkerhetsmyndigheterna och vara sammankallande för arbetsgrupper, expertråd och styrgrupp. Kansliet ansvarar för beredning av eventuella beslut i styrgruppen samt arrangerar och sprider information om seminarier, webinarier, utbildningar och nya verktyg.

En arbetsgrupp kan inrättas vid behov (exempelvis vid uppdatering av nationella riktlinjer eller utformning av mallar och checklistor) och bemannas med expertis från olika typer av lärosäten, forskningsfinansiärer, innovationssystemaktörer och övriga myndigheter.

Ett expertråd bör inrättas och ha en fast bemanning av experter på forskning, internationalisering, säkerhetspolitik, säkerhetsskydd, juridik, m.m. Rådet kan adjungera nationella och internationella experter för överläggningarna i specifika ärenden. Expertrådet sammankallas vid behov och har till uppgift att bereda svar på de frågor som inkommer. Frågor som lyfts till expertgruppen ska ha passerats lärosätenas respektive andra myndigheters egna organ som hanterar frågor som rör ansvarsfull internationalisering.

En mindre styrgrupp bör även inrättas, och bestå av representanter från lärosätena, en forskningsfinansiär och en övrig sektorsmyndighet. Lärosätena bör utgöra majoritet i styrgruppen. Styrgruppen ansvarar för den nationella stödfunktionens strategiska inriktning, budget och eventuella beslut.